

Klimaatakkoord 'Renkum Verduurzaamt Samen'

Wij, deelnemers aan de Klimaattafels Renkum Verduurzaamt Samen, bestaande uit: inwoners, bedrijven, de gemeente en maatschappelijke organisaties in de gemeente Renkum, delen de urgentie en noodzaak om actief bij te dragen aan onze gezamenlijk doelstelling: Klimaatneutraal en Klimaatrobuust Renkum 2040.

Energie in Renkum...

Dit Klimaatakkoord in en van de gemeente Renkum is tot stand gekomen in een bijzonder en zorgvuldig proces. Meer dan 100 mensen uit de gemeente Renkum (inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties, gemeente) hebben hieraan gewerkt.

De gemeente heeft vanaf december 2018 geïnventariseerd waar de energie zit in Renkum om initiatief te nemen of bestaande initiatieven verder te brengen. Er zijn verschillende thema's benoemd met als doel om goede ideeën haalbaar en bereikbaar te maken voor de hele gemeente Renkum. Op 21 februari 2019 was de kick-off bijeenkomst met een groot aantal deelnemers die over 8 grotere thema's gebrainstormd hebben. Vervolgens zijn er tijdens de bijeenkomst vijf focus thema's (klimaattafels) gekozen door de aanwezigen. De 3 andere thema's zijn onderverdeeld of krijgen later weer een rol.

De thema's zijn:

1. Wijkgerichte aanpak
2. Grootschalige energie opwek
3. Groen & water
4. Duurzame bedrijven
5. Duurzame consumptie

De afgelopen 4 maanden is aan de 5 Klimaattafels door diverse inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en de gemeente Renkum per klimaattafel gewerkt aan het formuleren van doelen en het ontwikkelen en verbinden van kennis, ervaringen en ideeën op deze thema's. Dat heeft geleid tot uitgewerkte plannen, instrumenten, adviezen en vervolgstappen.

De opbrengsten en plannen van alle Klimaattafels zijn gebundeld en vormen dit lokale klimaatakkoord Renkum Verduurzaamt Samen. Het akkoord bestaat uit een algemeen gedeelte wat partijen onderschrijven en een uitwerking per klimaattafel wat is aangeleverd door de deelnemers.

We hebben elkaar nodig om de doelstelling te halen. Als ondertekenaars spannen we ons (ook) zo in om een bijdrage te leveren en Renkum in 2040 Klimaatneutraal en Klimaatrobuust te maken en nodigen iedereen die een bijdrage wil leveren van harte uit deel te nemen in het vervolg.

Uitgangspunten en drijfveren...

Wij zijn ons bewust van het feit dat de klimaatdoelstelling Klimaatneutraal en Klimaatrobuust Renkum 2040 een grote, maar noodzakelijke opgave is. Daarbij spelen veel uitgangspunten en drijfveren een rol:

- grondstoffen en fossiele energiebronnen niet hernieuwbaar zijn en opraken. Dit vraagt om het aanwenden van andere energiebronnen en circulair gebruiken van materialen;
- klimaatverandering grote gevolgen heeft voor onze leefomgeving, onze economie, onze maatschappij, de natuur en biodiversiteit en vraagt van ons als inwoners, bedrijven, gemeente en maatschappelijke organisaties om onze leefomgeving aan te passen zodat grote schade en gevaar wordt voorkomen (klimaatadaptatie);
- het in de kern gaat om bewustwording en gedragsverandering van ons allemaal. Daarin zijn vele voorlopers al heel lang actief, gelukkig al sinds flinke tijd ook megedragen door steeds meer mensen. Maar voor een grote groep inwoners is de drempel nog te hoog. En toch gaat het alleen lukken als iedereen mee kan doen;
- in de gemeente veel mensen betrokken zijn bij lokale duurzame initiatieven, met veel ideeën, kennis, expertise, activiteiten, kracht, netwerk en energie;
- steeds meer mensen in de gemeente Renkum zich bewust zijn van de opgave en bereid zijn zich aan te passen (gedragsverandering),;
- het alleen in samenwerking kan lukken om deze opgave aan te gaan waarbij we alle krachten moeten bundelen, van inwoners, ondernemers, onderwijs, maatschappelijke organisaties en gemeente;
- er al veel goede initiatieven en samenwerkingen zijn, waar we veel van kunnen leren qua inhoud en proces. Die kunnen we versterken en nog meer kansen benutten, impact hebben en snelheid maken als we coördinatie voeren op onze samenwerking;
- deze opgave vraagt om een lerende en innovatieve aanpak met veel praktijkexperimenten. We kennen de benodigde oplossingen namelijk niet altijd, maar kunnen en moeten samen wel stappen zetten en onderweg blijven leren, evalueren en bijsturen;
- er ook vanuit het Rijk in de vorm van een Regionale Energiestrategie (RES) aan gemeenten wordt gevraagd welke lokale oplossingen er zijn om gezamenlijk de nationale klimaatopgave te realiseren;
- de gemeente Renkum Klimaatneutraal en Klimaatrobuust wil zijn in 2040, het certificaat Bijvriendelijk heeft en Fairtrade- en Millenniumgemeente is. Allemaal intenties en afspraken die belangrijk zijn om in dit kader voort te zetten omdat ze bijdragen aan de opgave en omdat ze inwoners kunnen motiveren om mee te doen;
- er vanuit het Nationaal Klimaatakkoord een participatie van 50% wordt gevraagd bij energieprojecten en wij dit lokaal een minimale eis van participatie vinden;
- dat partijen de wens hebben uitgesproken om in gezamenlijkheid en op gelijkwaardige basis op te treden, op basis van eigen kracht, rollen, verantwoordelijkheden en positie, en daarover afspraken wensen vast te leggen in dit lokaal klimaatakkoord.

Dit overwegende heeft ons doen besluiten om te starten en met het klimaatakkoord Renkum Verduurzaamt Samen een basis te leggen voor een lokale duurzaamheidsbeweging.

Start van een beweging...

Dit Klimaatakkoord Renkum Verduurzaamt Samen is de start van een beweging in de gemeente Renkum. Een beweging waarbij iedereen zich aan kan sluiten en zijn of haar duurzame bijdrage kan leveren. Groot of klein.

Bij de totstandkoming van dit Klimaatakkoord zijn al veel (lokale) partijen betrokken. Dit aantal zal moeten groeien, want iedereen (inwoners, organisaties, bedrijven en de gemeente) is nodig om de doelstelling van een Klimaatneutraal en Klimaatrobuust Renkum 2040 te bereiken.

Netwerk voor iedereen...

Wij werken eraan om deze beweging verder structuur en slagkracht te geven. Een netwerkorganisatie die alle inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties in de gemeente Renkum uitnodigt, verbindt en faciliteert om mee te denken en te werken aan het behalen van de klimaatdoelstelling.

De netwerkorganisatie kenmerkt zich door:

- zich als onafhankelijke organisatie te richten op het belang van en het versterken van duurzame initiatieven in de gemeente Renkum, met een sterke partner relatie met de gemeente Renkum;
- als bondgenoot bestaande- en nieuwe duurzaamheidsinitiatieven te versterken door een netwerk te bieden met veel expertise en financieringsmogelijkheden voor projecten te benutten;
- een verbindende rol te vervullen tussen de duurzame initiatieven, inwoners en andere (lokale) partijen;
- een verbindende rol tussen initiatieven en bestaande ondersteunende organisaties, zoals energiecoöperaties, Fairtrade, natuur-/gebiedsorganisaties en de jongerenraad;
- gevraagd en ongevraagd het gemeentebestuur te voorzien van advies rondom haar duurzaamheidsbeleid;
- middels een (digitaal) platform activiteiten, media, campagnes, challenges in te zetten om een beweging van kennis, ideeën, ervaringen, uitdagingen en resultaten op gang te brengen, zichtbaar te maken en te laten groeien;
- de waardevolle resultaten van de Klimaattafels te benutten.

In 2019 geeft een groep betrokken mensen vanuit de verschillende klimaattafels samen met de gemeente verder concreet vorm aan het netwerk Renkum Verduurzaamt Samen. Onderdeel van deze uitwerking is in ieder geval het monitoren en periodiek evalueren van de resultaten van het netwerk. Het streven is om te komen tot een stichting die met deze doelen en opdrachten aan de slag gaat.

Aanbevelingen in lokaal beleid...

Dit Klimaatakkoord bevat duidelijke aanbevelingen aan de gemeente met concrete input voor het lokale beleid. De aanbevelingen worden uitgewerkt, en daarmee geborgd, in onder andere:

- het gemeentelijk Uitvoeringsprogramma klimaatneutraal 2040. Het Uitvoeringsprogramma geeft invulling aan de routekaart Klimaatneutraal 2040 met projecten waaraan financiële middelen en capaciteit worden gekoppeld.
- het Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie dat momenteel in ontwikkeling is, zoals afgesproken in het regionaal Manifest klimaatadaptatie. Daarin brengen we in kaart wat op ons af komt en maken we afspraken over wat ons concreet te doen staat.

- de Regionale Energiestrategie Arnhem-Nijmegen. De Gemeente moet samen met de regio aangeven hoe zij gaat bijdragen aan de uitvoering van het Nationaal Klimaatakkoord voor wat betreft grootschalige energie opwekking en duurzame warmte.
- gemeentelijke warmtevisie 2021: in de warmtevisie en bijhorende warmtetransitieplannen stelt de gemeente vast in welke dorpen / wijken wordt ingezet op aardgasloos voor 2030 en wat in dat geval het alternatief is.
- ander relevant beleid op het gebied van evenementen, verlichting, groen en water, wonen en werken waar mogelijk.

Ondertekening...

Het Klimaatakkoord Renkum Verduurzaamt Samen wordt ondertekend door de voorzitters van de Klimaattafels en door de gemeente Renkum.

De voorzitters vertegenwoordigen de deelnemers die hebben meegewerkt aan de totstandkoming van de plannen van de vijf klimaattafels. Ook de afspraken van de 5 klimaattafel zijn ondertekend en maken onderdeel van dit Klimaatakkoord.

De gemeente ondertekent als facilitator van het proces dat leidde tot de Lokale Klimaattop 2019 en als sterke partner van het netwerk Renkum Verduurzaamt Samen.

Met de ondertekening ontvangt de gemeente Renkum duidelijke aanbevelingen vanuit de gehele gemeente als belangrijke uitgangspunten, bouwstenen en initiatieven voor haar (gemeentelijk) duurzaamheidsbeleid.

Met de ondertekening spreken we ook de intentie uit om het netwerk Renkum Verduurzaamt Samen verder concreet vorm te geven. Inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties worden uitgenodigd om deel te nemen en aan de slag te gaan!

Ondertekend tijdens de Lokale Klimaattop Renkum op 27 juni 2019 te Doorwerth.

VOORZITTERS KLIMAATTAFELS

-----
namens Louis ter Huurne - .....
Klimaattafel 'Wijkgerichte aanpak'

-----
namens Wilmer Noome - .....
Klimaattafel 'Groen & Water'

Willem Jaap de Vries

Klimaattafel 'Grootschalige energie opwek'

Marco Kemper

Annewil Hooijer

Klimaattafel 'Duurzame Bedrijven'

Monique van Gerwen

Klimaattafel 'Duurzame Consumptie'

GEMEENTE RENKUM

Joa Maouche

Wethouder gemeente Renkum

Klimaatakkoord Renkum Verduurzaamt Samen: Wijkgerichte aanpak

Partijen die betrokken zijn bij de klimaattafel 'Wijkgerichte aanpak' onderschrijven de noodzaak van en dragen bij aan de doelstelling om de Gemeente Renkum voor 2040 Klimaatneutraal en Klimaatrobuust te maken.

De bijdrage van de Tafel Wijkgerichte Aanpak bestaat uit het formuleren van concrete, haalbare doelen op de korte termijn. Uitgangspunt is de kracht, de energie en kennis te benutten van mensen die in hun buurt of wijk een initiatief nemen. Om dergelijke initiatieven te ondersteunen hebben de deelnemers van de Tafel Wijkgerichte Aanpak een aantal instrumenten ontwikkeld. De deelnemers van de Tafel Wijkgerichte Aanpak spannen zich in om hier een vruchtbaar vervolg aan te geven binnen Renkum Verduurzaamt Samen.

Doelen klimaattafel

De tafel heeft als concrete doelen:

1. Vóór 2021 is er in elke dorpskern in de gemeente Renkum een nieuw wijkgericht duurzaamheidsproject gestart;
2. In de wijken waar al een initiatief is op het gebied van warmte/energie dat initiatief koppelen aan de wijktransitieplannen;
3. Een dekkend netwerk opzetten van alle bestaande en nieuwe wijkinitiatieven waarbinnen de bestaande en nieuwe kennis en kunde kunnen worden uitgewisseld.

Start gemaakt met...

Om de doelen te bereiken zijn de volgende instrumenten uitgewerkt of in uitwerking:

- een **groeïend netwerk** van Renkumse initiatieven, waarin kennis, ervaringen en expertise van mensen en organisaties worden gebundeld en toegankelijk gemaakt voor iedereen die een start wil maken met een op de wijk gericht duurzaamheidsproject,
- een **handleiding** om bewoners van een wijk op gang te helpen met de verschillende duurzame maatregelen, maar ook om al gestarte initiatieven verder te helpen;
- een **nulmeting** voor het opstarten van een wijk- / buurtproject;
- een **stappenplan** voor het verduurzamen en energiezuinig maken van de woningen.

Bijdrage aan opgave klimaatakkoord: Renkum klimaatneutraal en robuust in 2040

Met de benoemde doelen en instrumenten willen we de genoemde lange termijn doelen als klimaatneutraal in 2040, en het nemen van maatregelen voor een klimaatrobuust Renkum dichterbij brengen. Met de ontwikkelde instrumenten willen we bevorderen dat er haalbare en concrete acties

komen waaraan iedereen mee kan doen en die passend zijn in buurten en wijken. Alles voor een duurzame gezonde leefomgeving in de gemeente Renkum.

Vervolg en aandachtspunten

Afronden van de gestarte projecten en waar relevant vervolgprojecten initiëren.

Het vormen van een werkgroep “wijkgerichte aanpak” die de genoemde instrumenten zal gaan uitwerken en de benoemde doelen zal proberen te realiseren met behulp van organisatorische en financiële ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband Renkum Verduurzaamt Samen, gefaciliteerd door de gemeente Renkum.

Klimaatakkoord Renkum Verduurzaamt Samen: Grootschalige energie opwek

Partijen die betrokken zijn bij de klimaat Tafel 'Grootschalige energie opwek' onderschrijven de noodzaak en dragen bij aan de doelstelling om de Gemeente Renkum voor 2040 Klimaatneutraal en Klimaatrobuust te maken.

De bijdragen worden gedaan door het formuleren en uitvoering geven aan concrete haalbare doelen op de kortere termijn. Het vertrekpunt is daar waar de energie aanwezig is bij mensen uit de gemeente om initiatief te nemen. Hiervoor zijn gezamenlijk voorliggende waardevolle instrumenten gemaakt als start van een relevante bijdrage aan de gezamenlijke klimaatdoelstellingen. Partijen spannen zich optimaal in om hier een vruchtbaar vervolg aan te geven en binnen de Gemeente Renkum Verduurzaamt Samen de duurzame impact te realiseren.

Doelen klimaat Tafel...

De Tafel heeft als concrete doelen:

1. Benoemen van randvoorwaarden waarbinnen de grootschalige energieprojecten gerealiseerd kunnen worden binnen de gemeente Renkum. Waarbij de focus tot dusver lag op grootschalig zon en wind, maar ook andere energie vormen zoals waterkracht en waterenergie zijn in de toekomst onderwerpen aan deze Tafel.
2. Het bevorderen van maatschappelijke acceptatie en maximale participatie van inwoners, bedrijven, de gemeente en maatschappelijke organisaties in de gemeente Renkum in grootschalige energieprojecten in de gemeente Renkum.

Basis gelegd...

Om de doelen te bereiken zijn de volgende instrumenten uitgewerkt:

- Potentiekaart grootschalige energie opwekking over wat er ruimtelijk zou 'kunnen'
- Potentiekaart grootschalige energie opwekking over wat de mensen in de gemeente Renkum ruimtelijk zou 'willen'
- Gezamenlijke randvoorwaarden zijn bepaald en worden als aanbevelingen middels het klimaatakkoord aangereikt aan de gemeente.

Bovengenoemde resultaten worden als instrument ingezet om de dialoog met de omgeving te verbreden en te versterken. Het draagt bij aan draagvlak en het participatieproces van inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven in de gemeente Renkum bij grootschalige energie opwekking.

Bijdrage aan opgave klimaatakkoord: Renkum klimaatneutraal en robuust in 2040

De opwek van grootschalige energie is noodzakelijk om de toekomstige energievraag in de gemeente Renkum hernieuwbaar op te wekken. In de verschillende overleggen van de klimaattafel grootschalige energie opwek is de omvang van deze toekomstige energievraag bepaald als basis voor de totstandkoming van de potentie kaarten. Wij zien mogelijkheden om de elektriciteit behoefte binnen de gemeentegrenzen met zon en wind te realiseren.

Aanbeveling is om alle mogelijkheden te benutten om zonne-energie op te wekken, bijvoorbeeld op daken van woningen en woningcomplexen, schoolgebouwen, sportcomplexen, overheidsgebouwen, bedrijfspanden en langs de grootschalige infrastructuur, bijvoorbeeld geïntegreerd in geluidswallen. Alle daken beleggen met zonnepanelen levert 70% van het huidige energieverbruik in de gemeente. Zonneparken in het buitengebied zijn dus ook noodzakelijk om de energievraag te vervullen. Als randvoorwaarden kan de systematiek van de zonneladder van de Gelderse Natuur en Milieufederatie (GNMF) richting geven. Natuurlijke inpassing in het landschap is een basisvoorwaarde waarbij wordt voorgesteld ook te kijken naar de combinatie en versterking van natuurdoelstellingen bij realisatie, onderhoud en beheer van projecten grootschalige energie opwekking. Voor windenergie wordt voorgesteld de aansluiting te zoeken met open gebieden en /of aansluiting bij bestaande infrastructuur zoals bijvoorbeeld de autosnelwegen en de spoorlijn.

Om voldoende draagvlak te verkrijgen is participatie een noodzakelijke voorwaarde. De tafel adviseert diverse participatievormen uit te werken waardoor elke inwoner van de gemeente de mogelijkheid krijgt mee te denken en mee te delen in de financiële baten van de grootschalige energie opwekking. We kunnen daarbij profiteren van de praktijkervaringen van de energiecoöperaties in ons gebied.

Aanbeveling is verder om bij het vormgeven van een proces / stappenplan bij het beleid rondom grootschalige energie opwekking de uitgangspunten die al zijn aangedragen door o.a. de milieufederaties, bijvoorbeeld de zonneladder, het handboek omgevingsparticipatie van de NLVOW en de 'tien adviezen voor zon en wind in Gelderland' (GNMF) mee te nemen.

Vervolg en aandachtspunten

Het resultaat van deze klimaattafel moet worden gezien als een aanbod aan de gemeente om uit te werken richting een visie op grootschalige energie in het landschap. Daarnaast willen we de dialoog verbreden met alle partijen die mee willen praten over het opwekken van grootschalige energie.

Het vervolg van de klimaattafel is onder andere afhankelijk van de visie van de gemeente en de voortgang/ uitkomsten van de RES. Deelnemers aan de klimaattafel hebben in meerderheid zich uitgesproken ook deel te nemen aan het vervolg van deze klimaattafel, echter het tijdsaspect is hierbij een aandachtspunt.

Klimaatakkoord Renkum Verduurzaamt Samen: Groen & Water

Partijen die betrokken zijn bij de klimaat Tafel 'Groen & Water' onderschrijven de noodzaak van en dragen bij aan de doelstelling om de gemeente Renkum voor 2040 Klimaatneutraal en Klimaatrobuust te maken.

De bijdragen van de klimaat Tafel Groen & Water bestaat uit het formuleren en uitvoering geven aan concrete haalbare doelen op de kortere termijn. Uitgangspunt is de kracht, de energie en kennis te benutten van mensen en bedrijven die initiatief nemen. Om dergelijke initiatieven te ondersteunen hebben de deelnemers van de Tafel Groen & Water een aantal instrumenten ontwikkeld. Deelnemers spannen zich in om hier een vruchtbaar vervolg aan te geven binnen Renkum Verduurzaamt Samen.

Doel klimaat Tafel...

De tafel heeft als concrete doelen:

1. Verbeteren van de koolstofopslag, waterbuffering en biodiversiteit door een duurzamere manier van beheer van openbaar groen en andere door de gemeente beheerde grond.
2. Stimuleren van diversiteit in het groen in de gemeente Renkum. Zowel in eigen tuin (onttegelen) als op openbare plekken (op plantsoenen, buurtstraatjes, hofjes en pleintjes).
3. Het ondersteunen van initiatieven in de groen/blauwe hoek (groen en waterthema's). Hierbij valt te denken aan het ontwikkelen van een voedselbos met een maatschappelijk doel, pluktuinen en buurttuinen.
4. Het bevorderen van de watervoerendheid van beken en de kwelstroom naar natte ecosystemen door bescherming van de ondergrond, het bevorderen van de grondwateraanvulling (via afkoppelen hemelwater en het vervangen van naaldbomen door loofbomen) en het mitigeren van de gevolgen van grondwaterwinning door drinkwaterbedrijven, industrie en landbouw.

Basis gelegd...

Om de doelen te bereiken worden de volgende instrumenten uitgewerkt:

- **Verkenning klimaatbestendiger beheer** van door de gemeente beheerde grond.
- **Verkenning geschiktste beplanting** ;
- Het **selecteren van geschikte, beschikbare en gewenste locaties** voor verschillende ecologische functies (bestuiving, vogels, eetbare planten of bloemen, plukteelt, mitigatie);
- Het opstellen van een **online draaiboek om bewoners te faciliteren in het vergroenen** van hun tuin (renkumverduurzaamtsamen.nl/groen).
- Het opstellen van een **draaiboek voor de gemeentelijke inzet** ter vergroting van de watervoerendheid van beken

---

Bijdrage aan opgave klimaatakkoord: Renkum klimaatneutraal en robuust in 2040

Met de benoemde doelen en instrumenten wordt bijgedragen aan de lange termijn doelen, zoals klimaatneutraal in 2040, maar ook behoud en bevorderen biodiversiteit, klimaatadaptieve samenleving in 2050 en een gezonde leefomgeving.

Vervolg en aandachtspunten

Na de Klimaatop worden samen gekeken met de klimaattafel en andere geïnteresseerde bewoners naar de meest geschikte beplanting binnen de gemeente Renkum. Het doel is om verschillende type beplanting op te stellen (vlindertuin, eetbare tuin, kindvriendelijke tuin, etc.)

Daarnaast wordt samen met de gemeente gekeken naar openbare geschikte locaties voor het opzetten van een openbare (pluk)tuin. Na akkoord over de locatie wordt met een actieve bewonersgroep deze tuin vervolgens opgezet en ingericht.

De gemeente verkent de mogelijkheid voor een klimaatbestendiger beheer van openbaar groen / door de gemeente beheerde grond. Het grootste oppervlak grond in de gemeente Renkum valt onder beheer van de gemeente zelf. Een duurzamer bodem/groenbeheer is vaak extensiever en hoeft dus niet duurder te zijn.

Klimaatakkoord Renkum verduurzaamt Samen: Duurzame Bedrijven

Partijen die betrokken zijn bij de klimaattafel 'Duurzame Bedrijven' onderschrijven de noodzaak en dragen bij aan de doelstelling om de gemeente Renkum voor 2040 Klimaatneutraal en Klimaatrobuust te maken.

De bijdragen wordt gedaan door het formuleren en uitvoering geven aan concrete haalbare doelen op de kortere termijn. Het vertrekpunt is daar waar de energie is bij bedrijven uit de gemeente om initiatief te nemen. Hiervoor zijn onderstaande waardevolle instrumenten ontwikkeld als start van een relevante bijdrage aan de gezamenlijke klimaatdoelstellingen. Partijen spannen zich optimaal in om hier een vruchtbaar vervolg aan te geven en binnen Stichting Renkum Verduurzaamt Samen de duurzame impact hiervan te realiseren.

Doel klimaattafel

De tafel heeft als concrete doelen:

1. Renkums bedrijfsleven (nog meer) te mobiliseren om bij te dragen aan de gezamenlijke duurzaamheidsdoelstelling om in 2040 klimaatneutraal te zijn.
2. In beeld brengen wat bedrijven in Renkum al doen op het gebied van duurzaamheid en welke projecten in de toekomst verder bij kunnen dragen aan de verduurzaming van het Renkumse bedrijfsleven.

Basis gelegd...

Om de doelen te bereiken zijn de volgende instrumenten uitgewerkt:

- Overzicht van de inspanningen van de koplopers uit het Renkumse bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid.
- Visueel overzicht van de potentie voor verduurzaming bij het Renkumse bedrijfsleven, uitgedrukt in concrete projecten.

Bijdrage aan opgave klimaatakkoord: Renkum klimaatneutraal en robuust in 2040

Met de benoemde doelen en instrumenten wordt bijgedragen aan de lange termijn doelen, zoals klimaatneutraal in 2040, maar ook behoud en bevorderen biodiversiteit, een circulaire en klimaatadaptieve samenleving in 2050 en een gezonde leefomgeving.

Vervolg en aandachtspunten

We verstrekken de benodigde informatie aan netwerkorganisatie Renkum Verduurzaamt Samen voor het laten uitvoeren van een scan van het gehele Renkumse bedrijfsleven waarin de potentiële energiebesparing en energie opwekking van duurzame energie kan worden geïnventariseerd.

We verstrekken de lijst met verduurzamingsprojecten die al door Renkumse bedrijven verkend worden en de contactgegevens van de initiatiefnemers aan netwerkorganisatie Renkum Verduurzaamt Samen.

Klimaatakkoord Renkum Verduurzaamt Samen: Duurzame Consumptie

Wij als deelnemers, betrokken bij de klimaat Tafel 'Duurzame Consumptie' onderschrijven de noodzaak en dragen bij aan de doelstelling om Renkum voor 2040 Klimaatneutraal en Klimaatrobuust te maken, en het bevorderen van een toekomstbestendige duurzame economie in de gemeente Renkum, een schone en gezonde leefomgeving, minder verspilling van voedsel, flinke vermindering van afval en een klimaatadaptieve samenleving in 2050.

Doel klimaat Tafel...

De Tafel heeft als concrete doelen:

1. Het betrekken van bezoekers, bedrijven, inwoners en organisaties bij en zichtbaar maken van initiatieven en vormen van duurzame productie en consumptie in de gemeente Renkum.
2. Mensen in de gemeente Renkum handvatten (blijven) bieden voor duurzame productie, duurzame consumptie en verminderen van afval.
3. Bedrijven, winkels en organisaties in de gemeente Renkum te stimuleren om duurzame producten en diensten te leveren, te produceren, en te verkopen en in de gehele keten op een duurzame manier.
4. Bedrijven, inwoners en organisaties in de gemeente Renkum stimuleren om hergebruik te stimuleren, afval te beperken en circulair te leven.
5. De gemeente Renkum handreikingen bieden en ondersteunen in haar beleid om duurzame productie en consumptie en afvalvermindering te stimuleren.

Basis gelegd...

Om de doelen te bereiken hebben we gewerkt aan verschillende instrumenten. Hierbij zijn we uitgegaan van het feit dat er veel mensen graag stappen willen zetten, maar lang niet altijd weten waar te beginnen of over te weinig informatie beschikken.

Tegelijkertijd willen we groepen mensen die voorop lopen blijven enthousiasmeren en een podium bieden zodat zij, met ons, weer anderen kunnen inspireren. En we geven de gemeente handvatten om ook belonen en reguleren op te kunnen nemen in beleid en uitvoering.

De afgelopen 4 maanden is er gezamenlijk hard gewerkt en een begin gemaakt met de volgende instrumenten:

- **Een online quickscan voor bedrijven en organisaties** die op diverse duurzaamheidsthema's bewustwording creëert, waar zij antwoord krijgen op de vraag 'Wat kan ik doen als volgende stap?' en de mogelijkheid geeft om je als duurzame winkel, bedrijf, organisatie kenbaar te maken;
- Een **'Duurzame bedrijven initiatievenkaart'** voor inwoners van en bezoekers aan de dorpskernen in de gemeente Renkum. Hierop komen zo veel mogelijk duurzame initiatieven en welke winkels, bedrijven en organisaties duurzame goederen verkopen en/of diensten verlenen en/of zich inspinnen voor duurzame productie en consumptie in de gemeente Renkum.

- Een '**Checklist duurzame evenementen**'. Een lijst met praktische tips en ideeën voor organisatoren om tot een duurzaam evenement te komen dat de gemeente gaat in zetten als voorlichtingsmiddel;
- Een **BLOM-wijzer 2.0**, voor inwoners waarin de mogelijkheden staan om spullen een tweede, derde en vierde kans krijgen.
- **Vragenlijst collectief gescheiden afvalinzameling voor bedrijven en organisaties** voor het Economisch Platform om de mogelijkheden te verkennen.
- **Filmpjes over afval, reductie, hergebruik en recyclen** voor inwoners.

Bijdrage aan opgave klimaatakkoord: Renkum klimaatneutraal en robuust in 2040

Onze bijdrage is het formuleren en uitvoering geven aan concrete haalbare doelen op de kortere termijn en een basis voor de langere termijn. Hiervoor hebben we gezamenlijk gewerkt aan waardevolle instrumenten en zichtbaar netwerk voor een relevante bijdrage aan de gezamenlijke klimaatdoelstellingen. We willen ons optimaal inspannen om hier een vruchtbaar vervolg aan te geven en binnen Renkum Verduurzaamt Samen duurzame impact te realiseren.

Vervolg

We zetten ons na de klimaatop in om van instrumenten eindproducten te maken en te ondersteunen bij het lanceren, implementeren en verder verbeteren ervan. We maken een overzicht van de ideeën die de afgelopen maanden binnen en buiten de gemeente zijn opgedaan en bedacht.

Deze instrumenten en hulpmiddelen bieden een gouden kans voor de gemeente Renkum op het thema duurzame productie, consumptie en afval. De kracht zit in het eerst lichtvoetig oppakken van het thema en in een later stadium zwaarder te verankeren en te belonen, bijvoorbeeld via leges. We maken hiervoor nog een opsomming van mogelijkheden.

Naast het versterken van de netwerkorganisatie Renkum Verduurzaamt Samen onderschrijven wij het voorstel van werkgroep Fairtrade Renkum om van Millennium- en Fairtrade-gemeente Global Goal gemeente te worden.